

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 556. An & qualiter, ut donatio perfecta sit, requiratur in donante voluntas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

eam & renunciacionem facturus, si sciret debitum non esse; cum in eo casu non solveret, sed donaret. Castrop. l. c. unde, ut Idem ex Molin. si solvens in renunciacione adderet, se renunciare conditioni indebiti vel sine causa, si comperiat se solvisse indebitum, teneret renunciatio; quia cessaret error, & succederet donatio. Sed neque renunciatio talis juramento firmata magis impedit

repetitionem indebiti, quam si nullum adjectum juramentum; cum juramentum promissioni adjectum proferatur in eodem sensu & significatione, ac ipsa promissio; promissio autem hæc & renunciatio supponit debitum; adeoque hac suppositione deficiente, sicut deficit renunciatio ita & juramentum. Castrop. l. c. n. 3. cum Mol. & Gutt.

TITULUS XXIV.

De Donationibus.

CAPUT I.

De natura & divisione donationis, deque iis, qui donare, quibus, & quæ donari possint.

Quest. 555. Quid sit Donatio.

R Esp. Donatio in genere, prout comprehendit donationem inter vivos & eam, quæ fit mortis gratiâ, item eam, quæ fit verbis, & eam, quæ fit facto, sic explicatiùs describi potest, quod sit actus, quo res licita animo dominium illius irrevocabiliter transferendi conceditur alicui. Ita ferè Barbof. ad b. rub. n. 5. Lauterb. h. t. §. 3. & 4. Stru. ibid. th. 2. Breviùs verò describitur à Castrop. tr. 32. d. 1. p. 1. n. 7. & aliis, quod sit liberalis bonorum suorum alteri facta concessio. Dicitur primò: *actus*. Quod nomen rectiùs adhiberi quàm nomen *contractus*, defendit Muller. in *Serv. l. c. lit. B.* contra Bart. in l. 7. ff. de pactis. n. 2. Jafon. ibid. n. 9. Coraf. l. 1. miscell. 23. Welenb. h. t. n. 1. & c. eò quod contractus conventionem constet; donatio verò ex propensa voluntate & liberalitate; quin & contractus & donatio sibi invicem opponantur. L. 14. ff. de precar. l. 1. §. si uxor. ff. donat. inter vir. & mulier. Quibus tamen non obstantibus, donatio, ut Muller. l. c. nonnunquam refertur ad contractus, generalius aliquanto accepto nomine contractus pro quacunque obligatione efficaci. Arg. l. 10. ff. de judic. vel quateus ea per contractum stipulationis perficitur. l. 22. ff. h. t. Dicitur secundò: *quores licita*; siquidem rei illicitæ donatio, uti & venditio, nulla est. L. quod sepe §. veneni mali. ff. de contrab. empr. unde donans ad eam tradendam compelli nequit. Abb. ad rub. h. t. Dicitur tertio: *animo transferendi irrevocabiliter ejus dominium*; quibus verbis adhuc includitur donatio verbalis seu imperfecta, per quam, utpote defitutam traditione, etfi non transferatur dominium, continere debet tamen animum & intentionem media traditione transferendi dominium rei verbis concessæ, seu potiùs promissæ, (ex quo etiam eam parum à promissione differre, ait Castrop. l. c. n. 8.) ut nomen donationis mereatur. Differt autem per eadem verba a commodato & precario, quia his contractibus res, non domini, sed usûs transferendi animo & revocabiliter datur; cum accipiens eandem rem in specie seu individuo reddere debet. Item à mutuo, quo in accipientem quidem transit rei dominium, sed non irrevocabiliter; cum etfi non eadem accepta in specie, alia tamen ejusdem generis seu ra-

tionis sit reddenda. Dicitur quartò: *liberaliter*. hoc est, nullo jure (intellige, strictè tali seu existitia obligante) cogente. Unde per dictam particulam non excluditur donatio remuneratoria; cum liberalitati non repugnet gratitudo & meritorum remuneratio, utpote solum honestate, & non ex necessitate debita, ut Castrop. l. c. p. 13. n. 1. Quare etiam ait de Lugo. de f. & f. d. 23. n. 129. utramque donationem, tam remuneratoriam, quàm merè gratitatem esse veram donationem, etfi merè gratuita nulla supponat merita donatarii; remuneratoria verò respiciat merita aliqua precedentia & debitum gratitudinis. De quo plura paulò post.

Quest. 556. An & qualiter, ut donatio perfecta sit, requiratur in donante voluntas.

R Esp. Principaliter & ante omnia requiritur in donante libera & liberalis voluntas transferendi rei propriæ dominium in alium. §. 2. Inst. L. 10. & 30. c. h. t. Quæ quia carent furiosi & mente capti, utpote quorum nulla voluntas, ut dicitur. L. 47. ff. de acquir. hered. & nullus consensus. l. 10. ff. de curat. furios. donare non possunt. Eaque signo externo illius sufficienter expressivo manifestata, quodcumque illud sit. Non enim ad valorem ejus refert, si verbis, si literis, si factis alio declaratur animus ille donandi. cit. §. 2. Inst. h. t. Stru. in ff. h. t. th. 5. Lauterb. ibid. §. 5. cum communi. Citra autem talia signa v. g. dum quis nudè rem tradit, vel etiam in dubio, num sufficienter per ea declaratur. Illa voluntas, ea non præsumitur; cum donare dicatur perdere. L. 7. ff. h. t. nemo autem quod suum est, perdere & jactare velle præsumitur. l. 25. ff. de prob. & ita cum communi Menoch. l. 2. de arb. cas. 88. n. 2. Mascard. de prob. vol. 1. concl. 55. à n. 1. Barbof. de axiom. §. donare. Lauterb. §. 6. Muller. ad *Serv. cit. th. 5. lit. S.* Quominùs tamen quandoque dicta voluntas rectè præsumatur accedentibus non levibus conjecturis, nihil vetat, ut tradit Menoch. l. c. n. 8. Sic si quis sciens rem indebitam solverit, donasse illam præsumitur. l. 73. ff. de reg. jur. item si creditor debitori chirographum vel cautionem redderit, donasse vel remisisse debitum videtur. l. 2. ff. de pactis. Lauterb. l. c. item instrumentum emptionis alicui donans

enferetur rem in eo comprehensam donasse; cum aliâ nulla esset instrumenti utilitas. *l. 1. c. b. 1. & ibi Brunem. Lauterb. l. c.* Item post merita alicui dans aliquid, illud in remunerationem donasse creditur. *l. 12. §. 8. ff. mandati. Menoch. l. c. n. 53.* apud quem vide plures similes conjecturas. Qui tamen etiam in §. mohet, iudicis arbitrio relinquendum, quamvis conjecturæ ad præsumendam donationem sufficiant.

Quest. 557. An & qualiter ad donationis perfectionem & valorem ex parte donatarii requiratur acceptatio.

Resp. Tamen si solius voluntatis donantis meminert Imperator. §. 2. *Inst. h. t.* ea tamen non sufficit, sed requirit insuper necessario voluntatem habendi datum, seu acceptationem illius, indubitati juris est, ita ut in ea consistat essentialis perfectio donationis, ut Muller. *l. c. th. 8. lit. a.* & ante acceptationem donatarii nulla pariat in donante obligatio, neque civilis, neque naturalis, nullumque in donatario jus exigendi donatum vel potius promissum; adeoque desinitur omni effectu. Unde donans sine ulla læsione fidei aut juris donatarii possit donationem moderati, mutare & in totum revocare. *l. 10. ff. h. t. & arg. l. si pater ff. de manumiss. Molin. de primogen. l. 4. c. 2. n. 58. Jul. Clar. §. donatio. q. 12. Less. l. 2. c. 18. du. 6. n. 34. Reb. de oblig. just. l. 18. q. 1. n. 3. Castrop. tr. 32. d. 2. p. 2. n. 1. §. 2. Lauterb. §. 7. Stru. h. t. th. 8. lit. b.* ex ea ratione, quod obligatio intelligi nequeat orta nisi mutuo duorum consensu, quorum unus se obliget, alter obligationem acceptet juxta *l. 1. ff. de pactis*; & invito vel nolenti (qualis esse posset, qui ignorat sibi factam donationem) beneficium non datur. *l. 156. §. 4. ff. de reg. jur.* Sic itaque dum absenti vel ignoranti fit donatio, isque moriatur, antequam donationis noticia ad ipsum perveniat, adeoque antequam eam acceptarit, nullum ei jus, neque in re, neque ad rem acquisitum fuerit, & consequenter ejus hæredibus. Carpz. *l. 1. resp. 62.* Muller. *l. c. th. 8. lit. d.* Lauterb. §. 8. & AA. mox citandi. Sed neque hæredibus in casu mortis donatarii competit jus acceptandi, quod donatario viventi competeat; eò quod dictum jus acceptandi erat jus personale, quod morte donatarii extinguatur; cum sit potestas, quam quilibet habet sibi, & non alteri stipulandi. Castrop. *l. c. p. 4. n. 8.* citatis Tiraq. *de constit. p. 3. limit. 30. n. 68.* Alciat. *in c. cum contingat de iur. jur. à n. 314.* Reb. *l. c. q. 3. n. 6.* Less. *l. c. n. 35.* Gabr. *Tom. 1. comm. pag. 710.* & aliis contra Covar. *ad rubr. de de restam. n. 13.* Molin. *de primogen. l. c. n. 77.* Molin. *de 7. §. 7. l. c.* Sanch. *de Matrim. l. 6. n. 6.* Idem est, seu sine effectu est donatio, si donans moriatur, antequam donatarius tesciat sibi factam donationem. *l. 2. §. 6. ff. h. t.* nisi illum acceptare eam & ratificare voluerit post mortem suam. Castrop. *l. c. n. 11.* Laym. *l. 3. tr. 4. c. 1. circa finem.* Brunem. *ad cit. l. 2. n. 5.* Carpz. *J. p. p. 2. c. 12. def. 20.* Clarus §. *donatio. q. 12.* Lauterb. *l. c.* Stru. *ad ff. h. t. th. 8. lit. n. & ibidem Muller.* eò quod, ut Idem, voluntas donantis & donatarii non sit unita ante obitum donantis, ex post autem uniti non potuerit in præjudicium hæredum donantis, quibus jam jus questum ad rem donatam. Contrarium non improbabili ter docentibus apud Castrop. Molin. *de mog. c. 2. n. 77.* Sanch. *de matrim. l. 1. d. 6. n. 5.* Less. *l. c. n. 45.* Rebello. *l. c. n. 7.* & aliis ex ea ra-

tionem, quod donatio illa ante mortem donantis non fuit revocata, quod illa donatione sit gratia facta donatario; gratia autem facta morte donantis non exspiret. Quodque facultas revocandi donationem non transeat ad hæredes. Quid tamen ad hæc respondeat Castrop. vide apud eundem *n. 12.* qui tamen etiam *n. 14.* quod si donatio ad pias causas facta, donante ante acceptationem mortuo, mandatum ob favorem causæ non exspiret; sed aequè ab administratore pia causa acceptari possit, ac si donans vivus existeret, ut docet Tiraq. *de priv. caus. p. 80.* (addens idem esse ad favorem dotis & scholasticorum) Covar. *1. var. resol. c. 14. n. 16.* Less. *l. c. n. 46.* Sanch. *l. c. n. 8.* de cætero si donatarius ante mortem donantis non potuit rem donatam acceptare; quia huncius, cui ea commissæ deferenda, eam malitiosè detinuit vel absumpsit, teneri illum ad estimationem illius donatario ejusve hæredibus, tenent Molin. *tr. 2. d. 263.* Sanch. *l. c. n. 8.* Less. *l. c. n. 36.* Sed neque in hoc casu donatio facta coram tertio. v. g. amico donatarii ab eo cum effectu acceptari potuit, dum is ad hoc mandatum non habuit, nisi vivo adhuc donatore, ab absente donatario rata fuerit habita. *L. 24. ff. de negot. gest. Carpz. cit. resp. 62. n. 7. & seq. Lauterb. l. c.* Idem est, etiam si facta coram Notario illam acceptante nomine absentis donatarii, si mandato ad hoc instructus non fuerit. Carpz. *l. c. n. 4.* Muller. Lauterb. *l. cit.* contra Clarum & Zoëf. *h. t. n. 67.* qui tamen contrarium de Notario de consuetudine obtinere putat, non probat. Secus est, si Notarius aut tertius talis ad hoc mandatum habet. *l. 6. c. §. 1. 10. ff. h. t.* Quod si tamen etiam donator per epistolam vel nuncium specialiter ad hoc destinatum donatario liberalitatem suam significaverit, (secus est, si quis alius motu proprio eam illi significavit) valere donationem, etsi expressè non fuerit acceptata; quia præsumitur acceptata, non secus, ac facta præsentis tacenti absentis; eum nemo censetur liberalitatem respicere, asserit Lauterb. *l. c.* citatis pro hoc *l. 4. §. 19. ff. §. l. 6. c. h. t. & Menoch. c. 6. præsump. 99. n. 13.* Claro *l. 4. sent. §. donatio. q. 14. n. 5.* Carpz. *cit. c. 12. def. 21.* Idem cum Stru. *l. c. lit. d.* tradit Muller. De cætero non requiritur, ut dicta acceptatio fiat in instante, etiam dum donatio fit præsentis, sed sufficit utriusque donantis & donatarii consensum ex post facto copulari. Lauterb. §. 7. arg. *l. 5. c. h. t.* Sed & sufficit eam quocunque modo declarare, sicut de voluntate donantis dictum est q. præced. censeturque etiam fieri à præsentis tacente juxta reg. Jur. in §. qui tacet consentire videtur, saltem in iis, quæ in ejus favorem cedunt. Clar. *l. c. q. 14. n. 5.* Azor. *p. 3. l. 11. c. 5. q. 2.* Pirh. *h. t. n. 2.*

2. Limitatur nihilominus responsio primò, ut non extendat se ad donationes factas ecclesiæ aut causæ piæ, sed eæ illico obligent, nec revocari possint, etiam ante factam acceptationem à Rectore ecclesiæ, aut ab administratore alterius causæ piæ. Eò quod talis donatio fiat ipso Deo, isque eam gratam & ratam habere præsumatur, ac ita acceptatione hominis non egeat. Ita docent Felin. *in c. 1. de pactis. Sylv. V. pollicitatio.* Less. *l. 2. c. 18. n. 38.* §. 40. Barbof. *Jur. eccl. l. 2. c. 13. n. 29.* Tiraq. *de priv. caus. p. 8. priv. l. 15.* Covar. *in c. quamvis pactum. 2. part. §. 4. n. 15.* Molin. *tr. 2. d. 263.* Muller. *cit. th. 8. lit. d.* Brunem. *ad l. 10. h. t. n. 4.* contrarium tenent Castrop. *l. c. n. 5.* citatis pro eodem Gl. *in illud. c. de SS. eccl. V. alia causa.* Claro. *l. c. q. 12.* Covar. *l. 1. var. resol. c. 14. n. 16.* Molin. *de primogen.*